

Verklaring van Parijs voor de filosofie

Wij, de deelnemers aan UNESCO's internationale studiedagen 'Filosofie en democratie in de wereld' georganiseerd te Parijs op 15 en 16 februari 1995:

- stellen vast dat de vraagstukken die de filosofie behandelt de universele vragen van het leven en het menselijk bestaan betreffen;
- geloven dat filosofische reflectie kan en moet bijdragen tot beter begrip en sturing van dit menselijk bestaan;
- menen dat het beoefenen van de filosofie, waarbij men geen enkel idee uitsluit van vrije discussie, en waarbij men zich inspant voor het zo ondubbelzinnig mogelijk definiëren van de gebruikte termen, voor het verifiëren van de geldigheid van de gebruikte redeneringen, en voor het zorgvuldig onderzoeken van de argumenten van anderen, aan eenieder toestaat zelfstandig te leren denken;
- benadrukken dat onderwijs in de filosofie bevorderlijk is voor openheid van geest, burgerlijke verantwoordelijkheidszin, begrip en tolerantie tussen individuen en tussen groepen;
- herhalen dat de aanwezigheid van de filosofie in de opvoeding, door het vormen van onafhankelijke en bedachtzame mensen, bekwaam om te weerstaan aan diverse vormen van propaganda, fanatisme, discriminatie en onverdraagzaamheid, bijdraagt tot de vrede en eenieder voorbereidt tot het nemen van zijn verantwoordelijkheid in het aangezicht van de grote hedendaagse uitdagingen, in het bijzonder op het domein van de ethiek;
- bekrachtigen dat de ontwikkeling van het wijsgerig denken in het onderwijs en in het cultureel leven op belangrijke wijze bijdraagt tot de vorming van de burger, en dit door het oefenen van zijn oordeelsvermogen, zonder meer fundamenteel voor alle vormen van democratie.

Het is daarom dat we ons ertoe verbinden alles te doen wat in onze macht ligt in onze instituten en in onze respectievelijke landen om deze doelstellingen te bereiken, en dat we verklaren:

- de vrije beoefening van de filosofie dient, in al haar vormen en op alle plaatsen waar mogelijk, gegarandeerd voor iedereen;
- onderwijs in de filosofie dient behouden of uitgebreid waar het reeds bestaat, ingevoerd waar het nog niet bestaat, en expliciet 'filosofie' genoemd te worden;
- dit onderwijs in de filosofie dient gegeven door bekwame, speciaal hiertoe opgeleide leraren, en mag nooit ondergeschikt gemaakt worden aan economische, technische, religieuze, politieke of ideologische imperatieven;
- onderwijs in de filosofie dient, overal waar mogelijk en onder behoud van haar onafhankelijkheid, op een effectieve manier geïntegreerd - en niet slechts aangehecht, in alle universitaire en professionele opleidingen;
- de verspreiding van boeken die toegankelijk zijn voor een groot publiek, zowel naar taalgebruik als naar kostprijs; de productie van radio en televisieprogramma's, audio en video cassettes; het gebruik voor pedagogische doeleinden van alle vormen van audiovisuele en informaticatechnologie; het opzetten van veelvuldige mogelijkheden voor vrij debat en discussie; en alle andere mogelijke initiatieven, gericht op een eerste kennismaking voor zoveel mogelijk mensen met de filosofische vraagstukken en methodes, dienen aangemoedigd met het oog op een filosofische basisvorming voor volwassenen;
- kennis van filosofische inzichten uit verschillende culturen, vergelijkende studie van wat ze respectievelijk te bieden hebben, analyse van wat doet overeenkomen en wat doet verschillen, dient nagestreefd en ondersteund door onderzoeks en onderwijsinstellingen.

De filosofie kan, als vrije praktijk van onderzoek en reflectie, geen waarheid als definitief beschouwen en spoort aan tot respect voor de overtuigingen van eenieder, maar zal in geen geval, op straffe van verloochening van haar eigen natuur, doctrines aanvaarden die de vrijheid van de ander verwerpen, de menselijke waardigheid ridiculiseren en aanzetten tot barbaarsheid.

Deze Verklaring werd unaniem aanvaard door alle 22 deelnemers uit volgende 19 landen: Ivoorkust, Senegal, Benin, Marokko, Tunesië, India, Zuid-Korea, Turkije, Brazilië, Chili, Argentinië, de Verenigde Staten, Bulgarije, Albanië, Malta, Rusland, Groot-Britannië, Frankrijk en Duitsland. Ze is en wordt bijkomend onderschreven door de deelnemers aan de volgende door UNESCO georganiseerde regionale studiedagen: 'Filosofie en democratie in Azië en de Pacific', 'Filosofie en democratie in Latijns-Amerika' en 'Filosofie en democratie in Europa', 'Filosofie en democratie in Afrika'.